

KS – Religion C | Hnp23 | Jonas Christiansen

Termin/omfang	August 2023 – December 2024
Kort præsentation af faget	<p>Faget er en del af Kultur- og Samfundsgruppen (KS), hvis identitet ifølge læreplanen lyder:</p> <p><i>Faggruppen består af fagene historie B, religion C og samfundsfag C. Faggruppen giver grundlæggende indsigt i samspillet mellem den historiske, samfundsmæssige og kulturelle udvikling lokalt, nationalt og globalt, både hvad angår tilværelsestolkning, de grundlæggende livsvilkår samt individens udfoldelses- og handlemuligheder.</i></p> <p>Vi har været igennem fem forløb:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Islam (enkeltfagligt) 2. Indvandrerdebatten: Assimilation, integration eller segregation? (flerfagligt) 3. Kristendom (enkeltfagligt) 4. Det gode samfund: Velfærdssamfundet? (flerfagligt) 5. Grønland (flerfagligt) 6. Det sidste enkeltfaglige forløb, repetition og klar til enkeltfaglig prøve
Grundbøger	<p>Thomsen, Lars P., m.fl., <i>Flere sider af KS – Grundbogen</i>, 2016, Lindhart og Ringhof, København.</p> <p>Sørensen, Jakob, m.fl., <i>Flere sider af KS – Velfærdsstaten – Rødder og perspektiver</i>, 2017, Lindhart og Ringhof, København.</p>
Faglige mål	<p>De faglige mål herunder er fra KS-læreplanen og skal derfor tænkes flerfagligt. Nederst følger en oversigt over kernestoffet i religion.</p> <p>2.1. Faglige mål</p> <p><i>Indhold</i> Eleverne skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – anvende og kombinere viden, kundskaber og metoder fra fagene i faggruppen til at opnå indsigt i historiske, samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge i Danmark og i andre lande – formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof – forklare på hvilken måde fagene kan bidrage til at øge forståelsen af virkelighedsnære problemstillinger, herunder professionsrettede problemstillinger – redegøre for forskellige livsanskuelser, religioner og politiske grundholdninger samt analysere deres betydning i en historisk og aktuel sammenhæng – reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende, herunder en forståelse af samspillet mellem aktør og struktur – diskutere egne og andres kulturelle værdier i forhold til nutidige og fortidige værdier – anvende viden om centrale begivenheder og udviklingslinjer til at opnå forståelse af sammenhænge af kulturel og samfundsmæssig art i Danmark i samspil med omverdenen – sætte religionerne og deres virkningshistorie i relation til udvalgte aspekter af dansk, europæisk og global kultur og tænkning – undersøge samfundsmæssige sammenhænge, mønstre og udviklingstendenser med brug af begreber samt kvalitative og kvantitative data. <p><i>Metode</i> Eleverne skal kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kritisk indsamle, udvælge, analysere og anvende forskelligartede materialetyper, herunder tekster, statistisk materiale og billedmateriale – gennemføre en mindre empirisk undersøgelse

	<ul style="list-style-type: none"> – formidle faglige sammenhænge både mundtligt og skriftligt på fagenes taksonomiske niveauer med anvendelse af faglig terminologi – argumentere for et synspunkt på et fagligt grundlag og kunne indgå i en faglig dialog – kunne indgå i en demokratisk debat og diskutere konsekvenserne af forskellige synspunkter. <p>2.2.2. Religion Gennem kernestoffet skal eleverne opnå faglig fordybelse, viden og kundskaber. Kernestoffet er:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kristendom, navnlig med henblik på dens europæiske og danske fremtrædelsesformer, herunder både nutidige og klassiske tekster <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Forløb 3, 4, 5 og 6</i> – islam, navnlig med henblik på dens europæiske og danske fremtrædelsesformer, herunder både nutidige og klassiske tekster <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Forløb 1 og 2</i> – udvalgte sider af yderligere én religion <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Forløb 5</i> – etiske, herunder religionsetiske, problemstillinger <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Forløb 1-6, men særligt forløb 4 og 6</i> – religioners samfundsmæssige, politiske og kulturelle betydning i fortid og nutid <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Forløb 2, 4, 5 og 6</i> – religionsfaglige metoder. <ul style="list-style-type: none"> ○ Den religionsfænomenologiske metode, fx ritualanalyse af hajj ○ Den historisk-kritiske metode, fx om den historiske vs. den mytiske Jesus ○ Den strukturalistiske metode, fx sommerfuglemodellen til mytelæsning af skabelsesmyten i kristendom ○ Den religionssociologiske metode, fx de tre integrationsbegreber i forhold til idealtypemodellen over muslimer i Danmark
<p>Evaluering</p>	<p>Elevernes faglige udbytte i faget evalueres regelmæssigt på varierende måder og formidles løbende i form af feedback fra underviseren til eleverne. Feedbacken gives i relation til de faglige mål med fokus på vurdering af og for læring, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • som en integreret del af undervisningen (mundtligt/skriftligt), • efter hvert tema/emne og • i forbindelse med faglige evalueringssamtaler, der i KS er knyttet til de flerfaglige, afsluttende forløb i efteråret 2023, foråret 2024 og efteråret 2024. <p>I tilknytning hertil inddrages eleverne løbende i fælles evaluering af undervisningen.</p>
<p>Eksamen</p>	<p>Fra læreplanen: 4.2.3. Prøveform i religion C Der afholdes en mundtlig prøve på baggrund af en opgave med ukendte spørgsmål og et ukendt bilagsmateriale. Opgaven har tilknytning til et af de i undervisningen gennemførte forløb. Opgaverne, der indgår som grundlag for prøven, skal tilsammen dække de relevante faglige mål og i al væsentlighed fagets kernestof. Der skal indgå opgaver fra mindst fire forløb, heraf mindst to flerfaglige forløb og mindst et enkeltfagligt forløb. Den enkelte opgave må anvendes højst tre gange på samme hold.</p> <p>Opgaverne skal bestå af et tema med problemorienterede spørgsmål, der dækker de taksonomiske niveauer i faget, og et bilagsmateriale på 1½ til to normalsider a 2400 enheder (antal anslag inklusive mellemrum). Hver opgave skal i videst muligt omfang indeholde forskelligartede materialer. Ved anvendelse af elektronisk mediemateriale som en del af bilagsmaterialet svarer fire til syv minutters afspilning til en normalside.</p>

	<p>Eksaminationstiden er ca. 30 minutter. Der gives ca. 60 minutters forberedelsestid. Eksaminationen indledes med eksaminandens præsentation og former sig derefter som en samtale mellem eksaminand og eksaminator med udgangspunkt i opgaven.</p> <p>Der er som udgangspunkt ikke adgang til internettet som fagligt hjælpemiddel ved prøverne. Dog vil det være tilladt for eksaminanderne at bruge digitale undervisningsmaterialer og hjælpemidler der på institutionens foranledning er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen og ikke kan opbevares lokalt, dvs. ikke kan opbevares på eksaminandens egen computer.</p>
--	---

Tema 1: Islam (enkeltfagligt)	
Periode og omfang	Uge 32-40
Kort beskrivelse af temaet (herunder kort om tværfaglige forløb)	Islam er verdens næststørste religiøse tradition med mere end halvanden milliard tilhængere, og religionen har været i udvikling siden sin grundlæggelse i 600-tallet. Den praktiseres og fortolkes forskelligt afhængigt af, hvor i verden og blandt hvem man befinder sig. I dette forløb undersøger vi ved nedslag islam i en dansk, europæisk og global sammenhæng.
Indhold	<p>Omfang: ca. 35 s.</p> <p>Primærttekster:</p> <p>Al-Farra, Jihad, "Profeten Muhammed påvirker hverdagen" (uddrag), 17.4.2008, religion.dk.</p> <p>Forman, Jens, "Ibn Ishag: Uddrag af profetens himmelrejse", s. 67-68, i: <i>Muslimernes religion</i> (2006), Systime.</p> <p>Koranen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Q1 ("Åbningen") - Q3,3-4 (om skriftet og mosebøgerne) - Q23,102-105 (om dommedag) - Q33:40 (segl-verset) - Q96:1-5, Q112 ("Den rene tro") <p>Desuden citeringer og henvisninger til steder i Koranen i analyserede fatwaer.</p> <p>Baggrundstekster:</p> <p>Arnold van Genneps tre-fase-model, lærerproduceret PowerPoint med udgangspunkt i afsnittet om overgangsritualer i <i>Begrebsnøglen til religion</i>: https://begrebsnoeglen.tilreligion.systime.dk/?id=160.</p> <p>De store religioners spredning: https://www.youtube.com/watch?v=AvFl6UBZLv4&t (2,5 min.)</p> <p>"Hvad betyder det at være muslim?", britisk dokumentarserie, Hvad betyder det at være: Sæson 1 – Muslim? DRTV (40 min.).</p> <p>DR Kultur, <i>5 skarpe om islam</i> (2014), fundet på CFU (19 min.).</p> <p>"Hadith", i Kitir, Deniz, <i>Klassisk og moderne islam</i> (2019), Systime: https://islam.systime.dk/?id=150#c254 (2 s.).</p>

	<p>”Hadith Gabriel”, i Kitir, Deniz, <i>Klassisk og moderne islam</i> (2019), Systime: https://islam.systime.dk/?id=240 (1 s.).</p> <p>Madsen, Lene, m.fl., i: <i>Grundbogen til religion c</i>(2016), Systime: https://grundbogentilreligionc.systime.dk/index.php?id=278&L=0.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ”Hvad er religion?”, øvelse 3 (forskellige religionsdefinitioner) (0,5 s.). - ”5. søjle: Valfart – hadj” (1 s.). <p>Religionsnørdens introduktion til islam: https://www.youtube.com/watch?v=yo9_9Cg8XJA (13 min.) (lavet af gymnasielærer).</p> <p>Thomsen, Lars P., m.fl., <i>Flere sider af KS - Grundbogen</i> (2016), Lindhart og Ringhof, s. 192-207 (15 s.).</p>
Faglige mål	<p>Centrale begreber, modeller og teorier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Islams formative periode, herunder Muhammeds betydning dengang og i dag - De seks trosartikler - De fem søjler - Hajj og analyse heraf med Arnold van Genneps trefasemodel - Koranen og hadith - Indefra- og udefra-perspektiv <p>Se desuden relevante faglige mål i læreplanen øverst.</p>
Evalueringsformer og –metoder	<p>Løbende mundtlig evaluering af såvel elevernes læringsudbytte som undervisningen. Afsluttende skriftlig, anonym evaluering på Ludus (både af oplevet udbytte og undervisnings- og arbejdsformer).</p>
Arbejdsformer og afleveringer	<p>Der veksles mellem klasseundervisning og læreroplæg samt gruppe- og individuelt arbejde. Det vægtes, at der med afsæt i det faglige indhold løbende skabes rum for dialog i par, grupper og plenum. Desuden indgår der mindre oplæg for klassen/i grupper samt opgaver.</p> <p>Arbejdsformer oplistet: Klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, projektarbejdsform, religionsbarometer (hvad er mest religion?), de fire verdenshjørner, dobbeltcirkel, plance (tidslinje over islams formative periode), quiz ("Koranen eller Bibelen?" med citater fra Koranen og NT), fagligt o-løb (Woop-app), mundtlige oplæg, to sandheder og én løgn (om lektion).</p>

Tema 2: Indvandrerdebatten – Segregation, assimilation eller integration? (flerfagligt)

Periode og omfang	Uge 43-50
Kort beskrivelse af temaet (herunder kort om tværfaglige forløb)	<p>Forløbet er et flerfagligt forløb, hvor hvert KS-fag forsøger at give svar på den overordnede problemformulering: Hvorfor er det tilsyneladende så svært med en vellykket integration i Danmark?</p> <p>Undervejs arbejder vi i fagene med problemstillinger som:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan har integrationen og kulturmødet udviklet sig i Danmark? - Hvilke årsager er der til denne udvikling? - Hvilke forskellige muligheder er der for en fremtidig integration?

Indhold	<p>Omfang: ca. 30 s.</p> <p>DR: "Abdel mellem fjender – Imam og islamkritiker (1:2)", 07-07-2019: https://www.dr.dk/tv/se/abdel-mellem-fjender/abdel-mellem-fjender-2/abdel-mellem-fjender-1 (28 min.).</p> <p>DR: "Helvedes homo – en muslim springer (1:2)", 2020: Helvedes homo – en muslim springer ud Religion DR.</p> <p>Fatwa: "Er det islamisk set tilladt at ryge?", 25.9.2011, fundet her: http://www.islamqa.dk/index.php?option=com_zoo&task=item&item_id=787&Itemid=1 (1,5 s.)</p> <p>Fatwa: "Er det tilladt at have hund som kæledyr?", Waseem Hussain, islamsvar.dk, 06-02-2010: http://islamsvar.dk/halal-og-haram/dyr-og-miljoe/er-det-tilladt-at-have-en-hund-som-kaeledyr/ (0,5 s.).</p> <p>Kitir, Deniz, Klassisk og moderne islam (2019), Systime: "Religion i det danske samfund", https://islam.systime.dk/?id=253 (3 s.)</p> <p>"Muslimske pigers dagbog", episode 1 (2015): https://www.dr.dk/drtv/episode/muslimske-pigers-dagbog_110065. (27 min.)</p> <p>Petersen, Jesper, "Hvad er sharia?", i: Islam i medierne (2017), https://islammedierne.systime.dk/index.php?id=191&L=0. Screencast med læsning af "Hvad er sharia?" af Jesper Petersen: https://youtu.be/aNKjDvDPpXA (2 s.)</p> <p>Thomsen, Lars P., m.fl., Flere sider af KS - Grundbogen (2016), Lindhart og Ringhof: - s. 207-212 + 215-217 (9 s.), se også Sharia og fatwaer - YouTube. - Vigtigt 1: s. 210-212 (de to modeller), se også Idealtypemodellen – YouTube. - Vigtigt 2: s. 215-217 (de to reaktionsmønstre)</p> <p>Tekst brugt til afsluttende projektforsøg: Duaa er muslim: Jeg gør ting for at være en del af fællesskabet - Jeg tror (2:4), produceret af Bemærk under TV2/Fyn, Duaa er muslim: - Jeg gør ting for at være en del af fællesskabet I Jeg tror 2:4 - YouTube (9 min.).</p>
Faglige mål	<p>Centrale begreber, modeller og teorier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Se centrale begreber under islam, fx Muhammed, de fem søjler, Koranen og hadith. - Assimilation, integration, segregation - Idealtypemodeller for muslimer i Danmark: <ul style="list-style-type: none"> o Traditionalister (traditionalisme) o Sekularister (sekularisme) o Fundamentalister (fundamentalisme) o Modernister (modernisme) <p>Se desuden relevante faglige mål i læreplanen øverst.</p>
Evalueringsformer og –metoder	<p>Flerfaglig afslutning: Producér podcast om Duaa-videoen, hvori alle i gruppen påtager sig roller, fx Duaa, Duaas far, en politiker, en ekspert... Eleverne arbejdede med følgende problemformulering og tre problemstillinger, der hørte til: Undersøg med udgangspunkt i udsendelsen med Duaa, hvorfor det tilsyneladende kan være så svært med en vellykket integration i Danmark.</p> <p>Mundtlig peerfeedback i grupper med klar fremgangsmåde (feedbackbueren) samt mundtlig fælles feedback og refleksion over to podcasts, der blev lyttet på klassen.</p>
Arbejdsformer og afleveringer	Der veksles mellem klasseundervisning og læreroplæg samt gruppe- og individuelt arbejde.

	Det vægtes, at der med afsæt i det faglige indhold løbende skabes rum for dialog i par, grupper og plenum. Desuden en mindre skriftlig refleksionsopgave indledende i forløbet.
--	---

Tema 3: Kristendom (enkeltfagligt)	
Periode og omfang	Uge 1-6
Kort beskrivelse af temaet (herunder kort om tværfaglige forløb)	Dette forløb handler om grundlæggende kristendom, både kristendommens formative periode (altså den periode, hvor kristendommen bliver til, som vi kender den i dag), centrale uddrag fra Bibelen og nyere forståelser af disse uddrag fra Bibelen, især med fokus på syn på homoseksualitet.
Indhold	<p>Omfang: Ca. 30 sider.</p> <p>I Bibelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1. Mosebog, kap. 1 (skabelsesberetningen) - 2. Mosebog, kap. 20, v. 1-21 (de ti bud) - Lukasevangeliet, kap. 15, v. 11-32 (lignelsen om den fortabte søn) <p>Bibelen (teaterforestilling), 1. akt., tidskode: 35:45-52:05: Biblen - 1. Akt - YouTube</p> <p>Madsen, Lene, m.fl., i: <i>Grundbogen til religion c</i> (2016), Systime:</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Myten som ideologi i narrativ form" (1 s.). - "Helligt og profant" (1 s.). <p>Haaning, Katrine & Laursen, Søren Korshøj, "Den gamle pagt" (om messiasforudsigelserne), i: <i>Kristendom – tro og praksis</i> (2016), Systime (inkl. Esajas kap. 53, v. 4-6 og Matt kap. 8, v. 16-17) (1,5 s.)</p> <p>Gudbjerg-Hansen, Suzanne et.al (2017) <i>Flere sider af KS -grundbogen</i>, L&R Uddannelse, København:</p> <ul style="list-style-type: none"> - s. 171-173 (3 s.) - s. 184-187 (4 s.) <p><i>Signe Molde på udebane</i>, sæson 2: "Kommer homoseksuelle i helvede?", 2022, DR, tidskode: 00:00-07:27 (2 s.).</p> <p>Lykke-Kjeldsen, Carsten, et al., "Synet på religiøse tekster", i: <i>Begrebsnøglen til religion</i> (2016), Systime (1,5 s.).</p> <p>Linnert, Xander, "Adam & Eva", fra: <i>Lydspor fra Bibelen</i> (2014), Adam & Eva (Lydspor Fra Bibelen) - YouTube.</p> <p>Uddrag af ritualteksten for nadveren, fundet her: HØJMESSE - LITURGI.pdf (folkekirken.dk) (1 s.).</p> <p>Tekster af præst Kathrine Lilleør og Ole Nyborg om skabelses- og syndefaldsmyten i dag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Prædiken Trinitatis", Kathrine Lilleør, søndag d. 30. maj 2010 • "Syndefaldet og det moderne menneske", Ole Nyborg, olenyborg.net (2 s.)
Faglige mål	<p>Centrale begreber, modeller og teorier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Den kristne grundfortælling - Den gamle og den nye pagt - Bjergprædiken - Lignelser - Myter (kosmogoniske myter, antropogoniske myter)

	<ul style="list-style-type: none"> - Begreber til myteanalyse: <ul style="list-style-type: none"> o Privilegeret talesituation o Ætiologiske forklaringer o Unavngiven og ubestemt urtid o Myten som ideologi i narrativ form - Rudolf Bultmanns begreb "afmytologisering" - Modernistisk og traditionalistisk bibellæsning - Ritual-myte-modellen
Evalueringsformer og -metoder	Løbende mundtlig evaluering af såvel elevernes læringsudbytte som undervisningen samt afsluttende mundtlig evaluering.
Arbejdsformer og afleveringer	<p>Der veksles mellem klasseundervisning og læreroplæg samt gruppe- og individuelt arbejde. Det vægtes, at der med afsæt i det faglige indhold løbende skabes rum for dialog i par, grupper og plenum. Desuden indgår der mindre oplæg for klassen/i grupper samt opgaver.</p> <p>Arbejdsformer oplistet: Klasseundervisning, projektarbejdsform, små mundtlige oplæg, grafisk facilitering, tre-på-stribe om lektien, feltarbejde i Nørre Nissum Kirke og på Nørre Nissum kirkegård.</p>

Tema 4: Det gode samfund: Velfærdssamfundet? (flerfagligt)	
Periode og omfang	Uge 10-21
Kort beskrivelse af temaet (herunder kort om tværfaglige forløb)	<p>Den teknologiske udvikling har gjort, at der er mange etiske dilemmaer i det danske velfærdssamfund i dag, fx om Grethe på 92 år skal have en ny hofte eller om 10 yngre mennesker skal have knæoperationer, eller om der skal bygges en ny skole til folkeskoleelever, mens institutionen for handicappede unge må leve i gamle og udslidte bygninger i 10 år mere. Det er afgørende, at vi finder holdbare argumenter og begrundelser for vores valg, og at disse argumenter og begrundelser er baseret på <u>viden</u>, <u>ikke på fordomme og holdninger</u>.</p> <p>I religion skal vi undersøge forskellige etiske perspektiver på, hvad det 'gode' er i 'det gode samfund'. Etikken kan netop defineres som en tænkning over, hvad der er "godt" eller "ondt", "rigtigt" eller "forkert", så det afgørende i vores forløb bliver at finde argumenter og begrundelser for at træffe den rette beslutning, både hver især (på individniveau) og som samfund (på kollektivt niveau).</p> <p>Vi skal:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. have viden om forskellige etiske traditioner, herunder kristen etik, pligtetik og nytteetik samt den danske Knud Ejler Løgstrups situationsetik. 2. kunne anvende disse forskellige etiske teorier i etiske dilemmaer, som har med det danske velfærdssamfund at gøre.
Indhold	<p>Omfang: ca. 35 s.</p> <p>Bibeltæst: "Lignelsen om den barmhjertige samaritaner" (Lukasevangeliet, kapitel 10, v. 25-37).</p> <p>Krarp, Marie: "Den syriske flygtning er ikke min næsten", <i>kristendom.dk</i>, 06-10-2015: https://www.kristendom.dk/hvem-er-min-naeste/den-syriske-flygtning-er-ikke-min-naeste</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Svar til Marie Krarp: Den syriske flygtning i nød er også min næste" af Kim Hartzner, <i>kristendom.dk</i>, 09-10-2015: https://www.kristendom.dk/hvem-er-min-naeste/svar-til-marie-krarp-den-syriske-flygtning-er-ogsaa-min-naeste

	<p>DR2, "Kan medicin blive for dyr?" (2017), (ca. 29 min.).</p> <p>Mikkelsen, Poul Storgaard: "Den optimale behandling", Systime</p> <ul style="list-style-type: none"> - T8: Peter Sandøes "Nytte- og etisk prioritering" (1992) - T9: Henrik R. Wulffs "Retfærdig fordeling" (1995) <p>Baggrundstekster:</p> <p>Gudbjerg-Hansen Suzanne, Lavtsen Ulrik Juel og Sørensen Jakob (2017): <i>Flere sider af KS – Velfærdsstaten. Rødder og perspektiver</i>. København: L&R Uddannelse</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Etik" s. 124 - "Kristen etik" s. 125 – 129 <p>Hansen, Christina et al. (2019): <i>Kultur og samfund</i> (i-bog), "Etik og prioriteringer i velfærdsstaten", Systime (ca. 4 sider).</p> <p>"Pligtetik og konsekvensetik" fra <i>Livsideer</i> (2013) af Bækgaard, Bækgaard og Kallesøe, herunder om Benthams nyttekalkule</p> <p>"Situationsetik" fra <i>KS-bogen</i> (2020) af Maria Madsen et al., forlaget Colombus (ca. 1 side)</p> <p>Religionsnørden om filosofisk pligtetik, tidskode 00:00-03:18: Filosofisk pligtetik v3 - YouTube (6 min.)</p> <p>Screencast af gymnasielærer om nytte- og pligtetik: Nytte og pligtetik - YouTube (7 min.)</p> <p>TEKSTER BRUGT TIL FLERFAGLIG AFSLUTNING</p> <p>Bilag 1: Konkurrencestaten får skylden for cirka alt. Din genvej til at forstå tidens største prygelknappe. Thybjerg, Johan, Zetland.dk 2018 Konkurrencestaten får skylden for cirka ... alt. Din genvej til at forstå tidens største prygelknappe (zetland.dk)</p> <p>Bilag 2: Uligheden i forskellige lande, 2019</p> <p>Bilag 3: Antal forsikrede, præmieindtægter og erstatningsudgifter. Sundhedsforsikringer for 2003-2021 - F&P (fogp.dk)</p> <p>Bilag 4: VU: Fede bagerst i køen https://www.information.dk/indland/2009/07/vu-fede-bagerst-koen</p> <p>Bilag 5: Gimleprogrammet og kildeintroduktion, Gimleprogrammet, 6.-8. juni 1876 (danmarkshistorien.dk).</p> <p>Bilag 6: Jacob Birkler: Menneskesyn til eftersyn (2012) Jyllandsposten 8. oktober 2011.</p>
<p>Faglige mål</p>	<p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kendetegn ved gammeltestamentlig etik - Kendetegn ved nytestamentlig etik, herunder det dobbelte kærlighedsbud og lignelsen om den barmhjertige samaritaner - Pligtetik - Konsekvensetik - Løgstrups etiske fordring (situationsetik)
<p>Evalueringsformer og –metoder</p>	<p>Flerfaglig afslutning: Poster-konference i grupper. Opgaven til eleverne: Lav en stand med en A1-plakat og en illustration</p> <ul style="list-style-type: none"> - På A1-plakaten: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Præsenteres en flerfaglig problemformulering og tilhørende problemstillinger ▪ Mindst tre begreber fra hvert fag - Mindst ét produkt, der passer til den flerfaglige problemformulering og de tre fag <ul style="list-style-type: none"> ▪ Fx en tegning, et monument af modellervoks, en collage, en lego-figur...

Arbejdsformer og afleveringer	<p>Der veksles mellem klasseundervisning og læreroplæg samt gruppe- og individuelt arbejde. Det vægtes, at der med afsæt i det faglige indhold løbende skabes rum for dialog i par, grupper og plenum. Desuden indgår der mindre oplæg for klassen/i grupper samt opgaver.</p> <p>Arbejdsformer oplistet: Indledende øde ø-øvelse, hvor eleverne skulle starte et samfund op fra bunden med udgangspunkt i forskellige cases, der inviterede til flerfaglige vinkler, klasseundervisning, gruppearbejde, paneldebat om næsten (Krarup vs. Hartzner), stationsarbejde med etiske dilemmaer, små mundtlige oplæg.</p>
--------------------------------------	---

Tema 5: Grønland (flerfagligt)	
Periode og omfang	Uge 32-40, ca. 50 lektioner
Kort beskrivelse af temaet (herunder kort om tværfaglige forløb)	Forløbet er et områdestudium af Grønland samt Grønlands og Danmarks forhold som koloniasator og koloniseret, som folk og som kultur. Forløbet trækker tråde tilbage til før koloniseringen af Grønland og forsøger at spore og undersøge de traditioner og skikke, som revitaliseres af mange grønlandere i dag.
Indhold	<p><u>Religion</u></p> <p>Omfang: ca. 30 s.</p> <p><u>Primærtetekster:</u> ”Solen og Månen” (myte) ”Havets Moder” (myte) Jørgen Thomsen & Klaus Engelbrechtsen, <i>Inuitisk religion og mytologi – myter, ritualer og religiøse forestillinger i det traditionelle inuitsamfund</i>: - Peter Storch, 1900-tallet: <i>Fangstritual for en sæl (tekst 23)</i>, ca. 1 s. - Knud Rasmussen, 1921: <i>Besøg på månen (tekst 33)</i>, ca. 2 s. - Knud Rasmussen, 1920’erne: <i>Når et menneske dør</i> (begravelsesritual) (tekst 26), ca. 1 s.</p> <p>“Min bedste vens historier – Havets moder” (11 min.), DR Ramasjang, 24. december 2018.</p> <p>“Kristendom? Inuit-religion? Tre unge fortæller om troen i Grønland”, religion.dk, 25. marts 2021.</p> <p>Videoklip af Julie Bertelsen, der fortæller om sine inuittatoveringer, 11. juli 2020: Her er hvad jeg ved om tatoveringernes betydning Facebook.</p> <p><u>Baggrundstekster:</u> - <i>Helt Sort</i> - På glatis i Grønland (med Melvin Kakooza) (41 min.), TV2, 9. december 2021. - Dokumentarafsnit: <i>Historien om Grønland og Danmark</i>, episode 1 - ”Religion i det senmoderne samfund” fra <i>Grundbogen til Religion C</i>: https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=280.</p> <p>Afsnit i kapitlet om religion i i-bogen <i>Grønland – Historie, samfundsfag, religion</i> (link: Religion Grønland – Historie, samfund, religion):</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Inuitisk religion” • ”Verdensopfattelse” • ”Myter” • ”Ritualer” (i uddrag) • “Inuitisk religion en del af kulturen” <p>TEKSTER BRUGT TIL AFSLUTTENDE EKSAMENSTRÆNING:</p>

	<p>BILAG 1: Tale af Augo Lyng om Grønlands fremtidige statsretlige stilling, 8. september 1952 (uddrag).</p> <p>BILAG 2 ”I Grønland er en kristendom, som ikke prioriterer det overnaturlige og følelserne, ofte ikke meningsfuld” (uddrag af artikel), Kristeligt Dagblad, 19. december 2021 (uddrag).</p> <p>BILAG 3: Hans Egede overhældt med rød maling, Kasper Madsbøll Christensen, www.dr.dk, 30. juni 2020.</p> <p>BILAG 4: ”Unge grønlandske stemmer: »Det er svært at kalde noget ’Grønlands identitet’ i dag«”, Katrine Roved Høj, Politiken, 4. april 2021 (uddrag).</p>
Faglige mål	<p>Religion Viden om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inuits religion (den traditionelle grønlandske religion) • Kristendommens indførelse i Grønland • Grønlandsk kristendom i dag • Grønlandernes forhold til religion i dag <p>Centrale begreber: Inua, inuit, kaos/kosmos, angakoq, animisme, cyklisk verdensopfattelse, overgangsritual, taburegler, kristen mission, eklekticisme, sekularisering, synkretisme.</p>
Evalueringsformer og –metoder	Mundtlig evaluering i plenum samt afsluttende projektarbejde, der simulerer den flerfaglige prøve med et skriftligt produkt, der udarbejdes i grupper og efterfølgende fremlægges for klassen. Projektarbejdet sikrer træning i anvendelse af ”viden, kundskaber og metoder fra fagene i faggruppen til at opnå indsigt i historiske, samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge i Danmark og i andre lande” samt træning i at kunne ”formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof” (jf læreplan).
Arbejdsformer og afleveringer	<p>Der veksles mellem klasseundervisning og læreroplæg samt gruppe- og individuelt arbejde. Det vægtes, at der med afsæt i det faglige indhold løbende skabes rum for dialog i par, grupper og plenum. Desuden indgår der mindre oplæg for klassen/i grupper samt opgaver.</p> <p>Eksempler på arbejdsformer fra forløbet: Grupperarbejde, små mundtlige oplæg, mytelæsning, læseteater (ritualanalyse).</p>

Tema 6: Natur, religion, repetition (enkeltfagligt)	
Periode og omfang	Uge 43/44-47/48
Kort beskrivelse af temaet (herunder kort om tværfaglige forløb)	<p>Hvordan er dit forhold til naturen? ”Bruger” du naturen, fx til at slappe af? Er du en del af naturen, eller er du noget andet udenfor naturen? Det sidste forløb i religion er enkeltfagligt, og her lægger vi et tematisk fokus på menneskets forhold til naturen. Vi undersøger natursyn i kristendom og islam, sammenligner med inuitreligion som animistisk religionsform og ser, om det kan gøre os klogere på os selv og vores eget forhold til naturen.</p> <p>Når vi trækker kristendom, islam og inuitreligion frem igen, er det også for at repetere elementer af religionerne, som I kan trække tekster til, hvis I er så heldige, at I skal op i religion til den enkeltfaglige prøve.</p>
Indhold	<p>Omfang: ca. 25 s.</p> <p>Podcast: Religion og klima – Klimakysset (ca. 17 min.)</p> <p>Læreroplæg om: Antropocentrisme (antropocentrisk natursyn) Sentientisme (sentientistisk natursyn) Økocentrisme (økocentrisk natursyn)</p> <p>I Dorte Thelander Motzfeldts <i>Religion og etik</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”Tema: Menneske og natur”.

	<ul style="list-style-type: none"> • ”Tema: Menneske, natur og kristendom”. • ”Tema: Menneske, natur og islam”. <p>Til natursyn i kristendom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 Mos 1-2: Første Mosebog Kapitel 1. • <i>Jagten på den kristne kulturarv (3:3)</i>, tidskode: 00:00-12:30, https://www.dr.dk/studie/religion/jagten-paa-den-kristne-kulturarv. <p>Til natursyn i islam:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uddrag af ”Islamisk deklARATION om globale klimaforandringer” fra Det internationale islamiske klimasymposium i Istanbul, 2015. • Uddrag af hadithen ”Vanding” (også kendt som ”Den tørstige hund”) fra Al-Bukharis hadithsamling: https://rh.systeme.dk/?id=234#c328. • Videoklip af halalslagting i Danmark: TV: Sådan foregår en halal-slagting - TV 2. <p>Kallesøe, D. ”Klimaetik – Næstecirklen”, i: <i>Religion – tidsskrift for Religionslærerforeningen for gymnasiet og hf</i>, 2023-2, s. 50-52.</p>
<p>Faglige mål</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kendskab til og refleksion over menneskers forhold til naturen og vores ansvar over for klima og miljø. • Kendskab til natursyn i kristendom, islam og inuitreligion (hhv. monoteistiske og animistiske religionsformer). <p>Centrale begreber: Koranen, Bibelen, hadith, imam, Muhammed, instrumentelt og holistisk natursyn, antropocentrisk, sentientistisk og økocentrisk natursyn.</p>
<p>Evalueringsformer og –metoder</p>	<p>Løbende mundtlig evaluering.</p>
<p>Arbejdsformer og afleveringer</p>	<p>Der veksles mellem klasseundervisning og læreroplæg samt gruppe- og individuelt arbejde. Det vægtes, at der med afsæt i det faglige indhold løbende skabes rum for dialog i par, grupper og plenum. Desuden indgår der mindre oplæg for klassen/i grupper samt opgaver. Næstecirklen (gadekridt), walk’n’talk med coladåse, speeddating om faglige begreber, mundtlige oplæg som lydoptagelser og filosofisk aktivitet i form af vegetarfrugtsalat om lidelse og forskelle mellem menneske og dyr.</p>